

Användning av bilbälte 2019

NTF RAPPORT 2019:5

Resultat från NTF:s mätning av bilbältesanvändning 2019

SÄKER TRAFIK

Förord

NTF är en fri, självständig och idéburen organisation som arbetar för en säker trafik. NTF arbetar på ideell och demokratisk grund genom folkrörelser, organisationer, samhällsinstitutioner, företag och enskilda. En av NTF:s viktigaste verksamheter är nationella projekt, projekt som delar av eller hela NTF-organisationen är delaktig i, ofta tillsammans med någon eller flera medlemsorganisationer.

Ett nationellt projekt som genomförts under år 2019 är projektet "Mätningar inför etappmålet 2020" där mätning av bilbältesanvändningen ingått. Även mätning av cykel- och mopedhjälmsanvändning samt hastighetsefterlevnad på det kommunala vägnätet har ingått i projektet. I denna rapport, NTF rapport 2019:5, redovisas resultaten för användningen av bilbälte. I NTF rapport 2019:4 redovisas resultaten från mätning av cykel- och mopedhjälmsanvändning. Mätningar av hastighetsefterlevnad på det kommunala vägnätet följer upp indikatorn "Andel trafikarbete inom hastighetsgräns, kommunalt vägnät" som ingår i det nationella målstyrningsarbetet, och presenteras i en egen rapport från VTI.

Projektet är finansierat av Trafikverkets Stöd till ideella organisationer.

Arbetet i projektet har koordinerats av en nationell projektledare. Samtliga lokala NTF-organisationer har medverkat och ansvarat för genomförandet av mätningarna på fältet samt leverans av resultat till nationell projektledare.

Stort tack till alla som genomfört observationerna ute på fältet!

Solna, november 2019

Agneta Berlin, Projektledare

Kontakt

agneta.berlin@ntf.se

katarina.bokstrom@ntf.se

www.ntf.se

Innehåll

Sammanfattning.....	4
1 Bakgrund	4
2 Syfte	4
3 Metod	4
4 Resultat.....	5
4.1 Spridning av resultaten	7
5 Sammanfattande diskussion och slutsatser	8
Bilaga 1 – Bilbältesanvändning i Sveriges län.....	9

Sammanfattning

NTF har genomfört en observationsundersökning av bältesanvändningen i landets samtliga 290 kommuner under veckorna 37-39 år 2019. Totalt har 357 092 förare och framsättespassagerare i personbil observerats.

Resultaten från NTF:s mätningar av bilbältesanvändningen år 2019 visar att 96 procent av både förarna och passagerarna använder bälte. Kvinnor använder bälte i något högre utsträckning än män. Det var 98 procent av de kvinnliga förarna som använde bälte jämfört med 94 procent av de manliga förarna. Bland passagerarna var det 98 procent av kvinnorna samt barnen cirka 4-15 år som använde bälte, jämfört med 92 procent av de manliga passagerarna.

1 Bakgrund

För att nå etappmålen år 2020 om maximalt 220 dödade och 4 100 allvarligt skadade i vägtrafiken måste aktörerna inom trafiksäkerhetsområdet samverka. Målstyrning präglar det nationella samarbetet mellan myndigheter, organisationer och andra aktörer genom att konkreta, verksamhetsnära mål formuleras och följs upp regelbundet.

NTF:s långa och breda erfarenhet av trafiksäkerhetsarbete lägger grunden för att kunna samla in ett omfattande datamaterial som visar på aktuell status inom ett antal trafiksäkerhetsområden. Genom denna insats erhålls en beskrivning av nuläget inom viktiga trafiksäkerhetsområden och kan på så sätt tjäna som utgångspunkt för analyser och åtgärder i syfte att nå etappmålen år 2020. NTF har mätt bilbältesanvändningen i personbil sedan år 2004. Under perioden 2004 - 2012 har bältesanvändningen följts upp i 117 kommuner jämnt fördelade i landet. Från och med år 2013 görs mätningarna i samtliga 290 kommuner.

2 Syfte

Syftet med detta projekt har varit att genom observationsstudier i alla Sveriges kommuner, ge kommuner och andra intressenter en övergripande bild av bilbältesanvändningens storlek. Mätresultaten kan, utöver att ge en nulägesbeskrivning, dels utgöra underlag för planering av kommande verksamhet, dels bli ett underlag för hur det framtida trafiksäkerhetsarbetet ska fokuseras för att ambitionen mot etappmålen år 2020 ska kunna infrias.

3 Metod

Mätningar av bilbältesanvändningen i personbil görs årligen sedan år 2013 i landets samtliga kommuner. I mätningen tittar vi på bilbältesanvändningen i framsätet fördelat på kön, förare/passagerare och barn 4-15 år. Mätningarna görs under 3 timmar per kommun där minst 500 personer per kommun ska observeras.

Mätplatserna ligger inom tätorten. I den mån det är möjligt görs mätningarna på samma platser, tidpunkter och med samma personal som utfört observationerna tidigare år.

Observationerna under 2019 genomförs under veckorna 37 till och med 39.

Resultaten från observationsundersökningen sprids nationellt genom ett pressmeddelande där mätresultaten presenteras på länsnivå. Lokala mätresultat delges lokala mediekkanaler. Politiker och tjänstemän i kommunerna, polisen, räddningstjänst och regioner samt övriga intressenter delges resultatet.

4 Resultat

Mätningarna av bilbältesanvändningen i personbil genomfördes i samtliga 290 kommuner. Antal observerade förare och framsätesspassagerare i personbil var 357 092 personer.

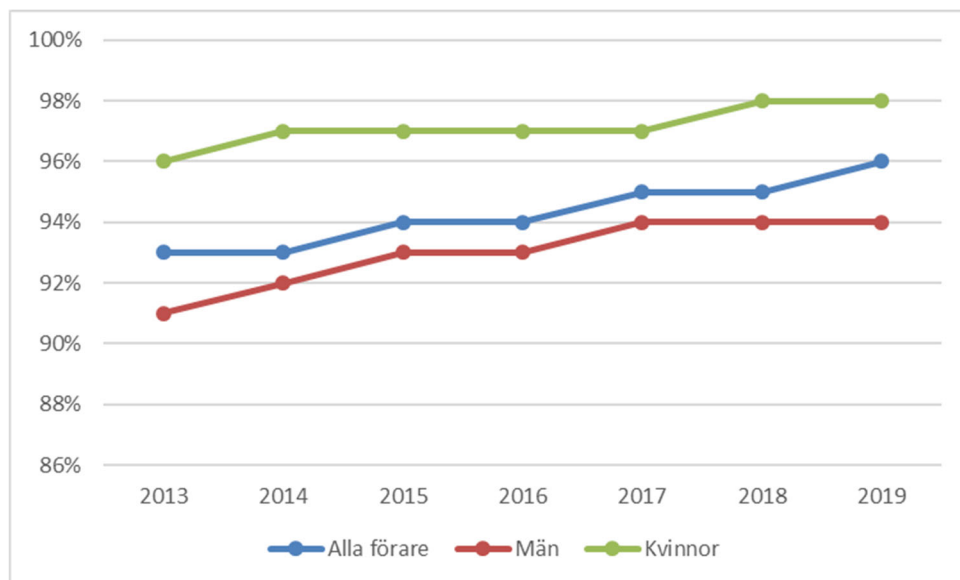
Undersökningen visar att bilbältesanvändningen år 2019 jämfört med 2018 (i parentes) var:

- 95,6 % (95,3 %) bland förare och passagerare
- 95,5 % (95,3 %) bland alla förare
- 97,9 % (97,6 %) bland kvinnliga förare
- 94,2 % (94,1 %) bland manliga förare
- 95,9 % (95,2 %) bland alla passagerare
- 97,9 % (97,4 %) bland kvinnliga passagerare
- 92,4 % (91,4 %) bland manliga passagerare
- 98,2 % (97,6 %) bland barn cirka 4–15 år

Den totala bältesanvändningen har ökat något litet, 0,3 procentenheter mellan 2018 och 2019. Efter avrundning konstateras att bältesanvändningen i Sveriges kommuner och tätorter år 2019 bland både förare och passagerare var 96 procent (exakt 95,6 %). Bältesanvändningen har ökat med närmare 3 procentenheter sedan år 2013, då den var 93,1 procent totalt.

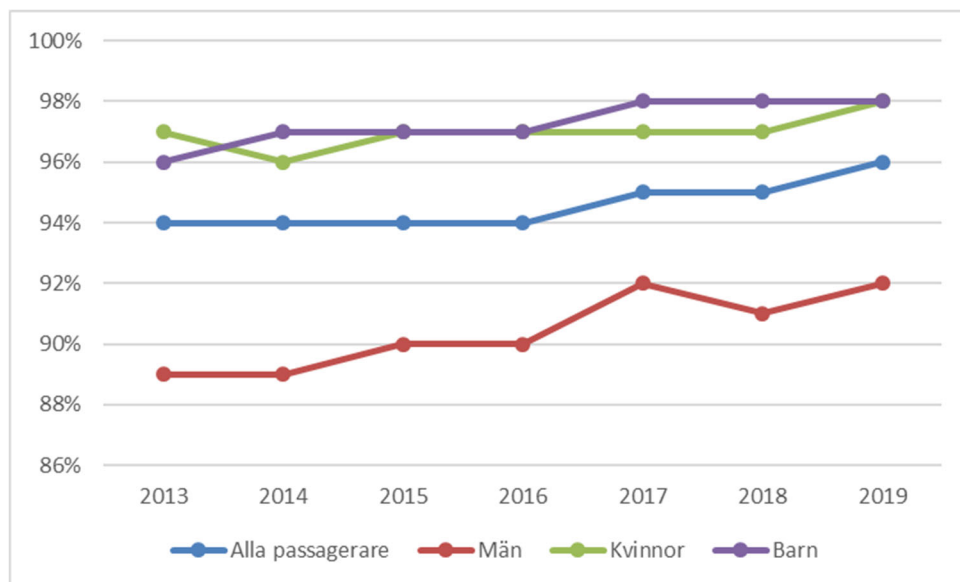
Bland alla förare är bilbältesanvändningen 96 procent (exakt 95,5 %), se Figur 1.

Bilbältesanvändningen bland kvinnliga förare är närmare fyra procentenheter högre än bland manliga förare, en skillnad som är densamma som år 2018. Ökningen sedan 2013 är knappt 3 procentenheter, från 92,9 procent.

Figur 1. Bilbältesanvändning bland förare 2013–2019, totalt och fördelat på män och kvinnor, avrundat till heltal.

Bland alla passagerare i framsätet var bilbältesanvändningen 96 procent (exakt 95,9 %), se Figur 2. Det är 0,7 procentenheter högre än år 2018. Bland kvinnliga framsättespassagerare är bältesanvändningen en halv procentenhet högre än år 2018 och bland manliga framsättespassagerare en procentenhet högre. Efter avrundning konstateras att kvinnor och barn i passagerarsätet fram har en bilbältesanvändning på 98 procent, medan männens bältesanvändning i passagerarsätet är 92 procent. Bältesanvändningen bland passagerarna har ökat med 2 procentenheter från 2013 då den var 93,9 procent.

Figur 2. Bilbältesanvändning bland framsättespassagerare 2013–2018, totalt och fördelat på män, kvinnor och barn cirka 4–15 år, avrundat till heltal.

Det finns relativt stora geografiska skillnader mellan länen, se Bilaga 1. Högst är den totala bältesanvändningen i Stockholms, Hallands och Jönköpings län med 98 procents användning och lägst i Norrbottens och Jämtlands län med 90 procents bältesanvändning, se Tabell 1.

Tabell 1. Bältesanvändning bland personbilar: alla, förare och framsättespassagerare, för respektive län.

Län	Alla	Förare	Passagerare
Hela Sverige	96 %	96 %	96 %
Stockholm	98 %	98 %	99 %
Halland	98 %	98 %	99 %
Jönköping	98 %	98 %	97 %
Fyrbodal (del av Västra Götaland)	97 %	97 %	98 %
Gotland	97 %	97 %	98 %
Skåne	97 %	97 %	97 %
Uppsala	97 %	97 %	97 %
Dalarna	96 %	96 %	96 %
Skaraborg (del av Västra Götaland)	96 %	96 %	96 %
Väst (del av Västra Götaland)	96 %	95 %	97 %
Blekinge	95 %	96 %	93 %
Västerbotten	95 %	95 %	96 %
Östergötland	95 %	95 %	96 %
Västernorrland	95 %	95 %	94 %
Kalmar	94 %	96 %	87 %
Värmland	94 %	94 %	96 %
Örebro	94 %	94 %	94 %
Sörmland	94 %	93 %	96 %
Kronoberg	93 %	93 %	96 %
Gävleborg	93 %	93 %	95 %
Västmanland	93 %	93 %	94 %
Norrbotten	90 %	90 %	91 %
Jämtland	90 %	90 %	90 %

4.1 Spridning av resultaten

Resultaten från undersökningen har presenterats tillsammans med det nationella målet för antal bältade i framsätet i personbil år 2020 vilket är 99 procent. Politiker och tjänstemän i kommunerna, polisen, räddningstjänst och regioner samt övriga intressenter har fått ta del av resultaten. NTF har i flera kommuner haft en djupare diskussion kring mätresultaten. Allmänheten har fått ta del av mätresultaten genom mediala aktiviteter.

5 Sammanfattande diskussion och slutsatser

NTF har mätt bältesanvändningen i personbil sedan år 2004. Under perioden 2004–2012 har bältesanvändningen följts upp i 117 kommuner jämnt fördelade i landet. Från och med år 2013 görs mätningarna i samtliga 290 kommuner. Politiker och tjänstemän i kommunerna, polisen och andra intresserade uppskattar att få tillgång till mätresultaten, även om observationerna ibland är få i mindre kommuner. Det är flera kommuner som har framfört önskemål om att träffa andra kommuner för att diskutera mätresultaten och vad man ska göra för att förbättra dem.

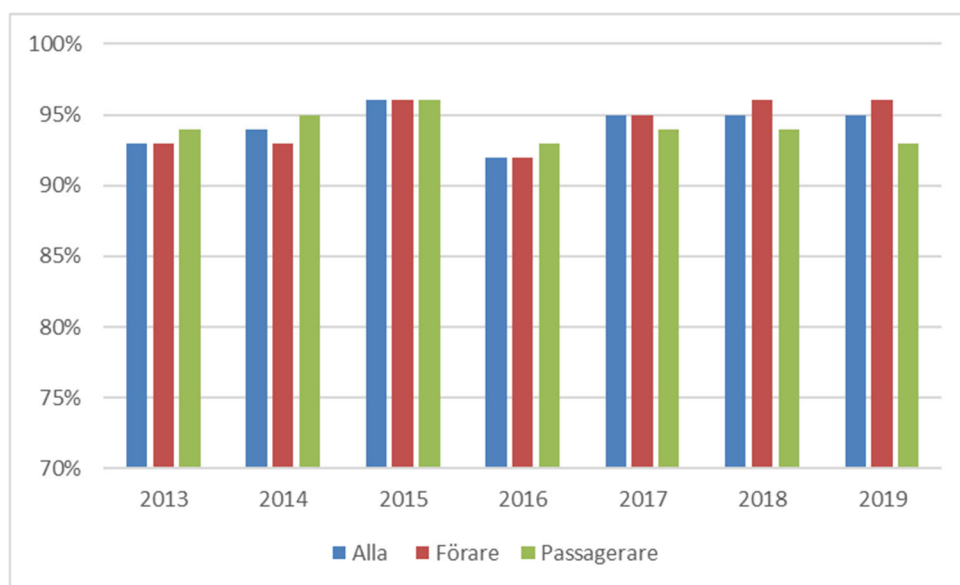
Den totala användningen av bilbälte i framsätet i personbil ligger alltså högt, men det kvarstår en ökning med tre procentenheter för att nå etappmålet år 2020. Anmärkningsvärt är att i 2019 års mätning av bältesanvändningen ligger den lägsta totala användningen per län tre procentenheter högre än år 2018, nämligen på 90 procents användning. Däremot är det en minskning av den högsta totala användningen med en procentenhet, till 98 procent. Inget län når upp till etappmålet år 2020 med en bältesanvändning på 99 procent.

I den nationella mätning som Trafikverket redovisar i *Analys av trafiksäkerhetsutvecklingen 2018* (Trafikverkets publikation 2019:090) är andelen bältade personer i framsäten 98,6 procent, vilket är i nivå med målnivån om 99 procents bältesanvändning till 2020. Av förarna är det i denna undersökning 98,7 procent som använder bälte, och av passagerarna i framsätet är det 98,5 procent som gör det. Trafikverkets siffror över bältesanvändning är högre än de mätningar som NTF genomfört, vilket kan bero på att NTF mäter inne i kommuner och tätorter där användningen är något lägre än vid ut- och infart till tätort där Trafikverkets mätningar genomförs.

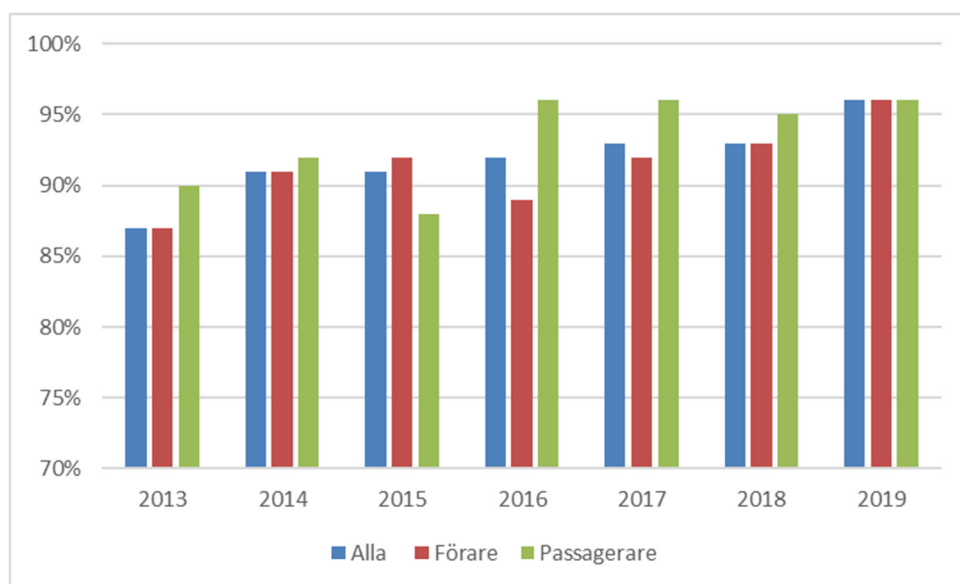
För att nå det nationella målet år 2020 med en bältesanvändning på 99 procent krävs fler bilar med bältespåminnare. År 2018 utfördes 90 procent av trafikarbetet av bilar med bältespåminnare (Trafikverkets publikation 2019:090), en andel som ökar år från år. Därutöver behövs informationskampanjer kring bältesanvändning riktad mot vuxna och barn. Fordonsförare behöver fortfarande påminnas om varför bälte är viktigt för säkerheten. Bland dem som omkommer i bil i trafiken är bilbältesanvändningen nämligen endast cirka 70 procent.

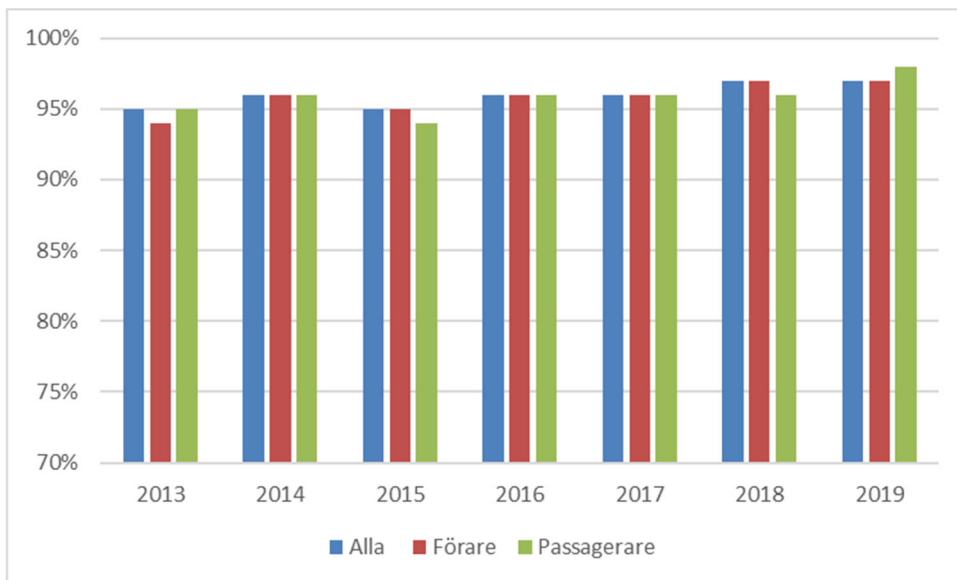
Bilaga 1 – Bilbältesanvändning i Sveriges län

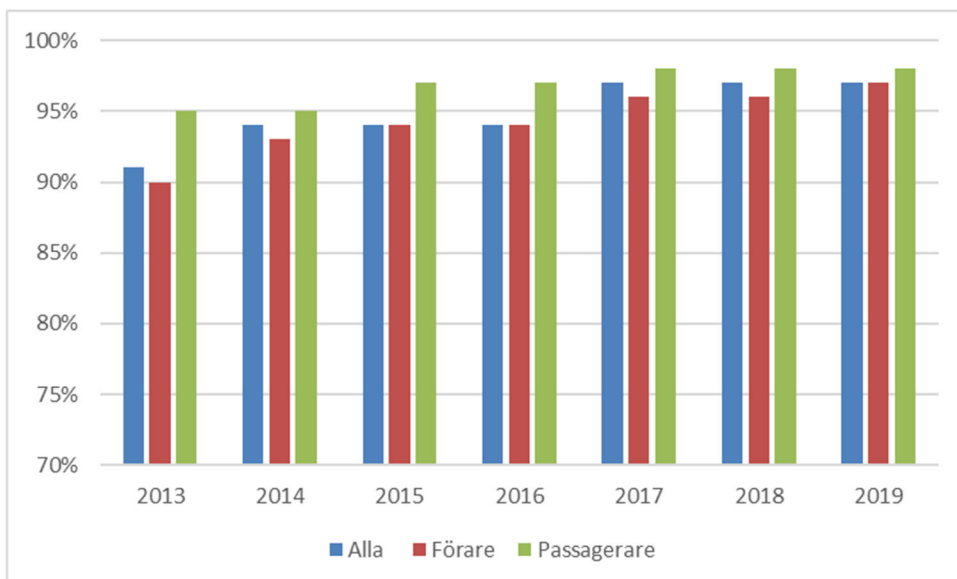
Figur 3. Bilbältesanvändning i **Blekinge län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

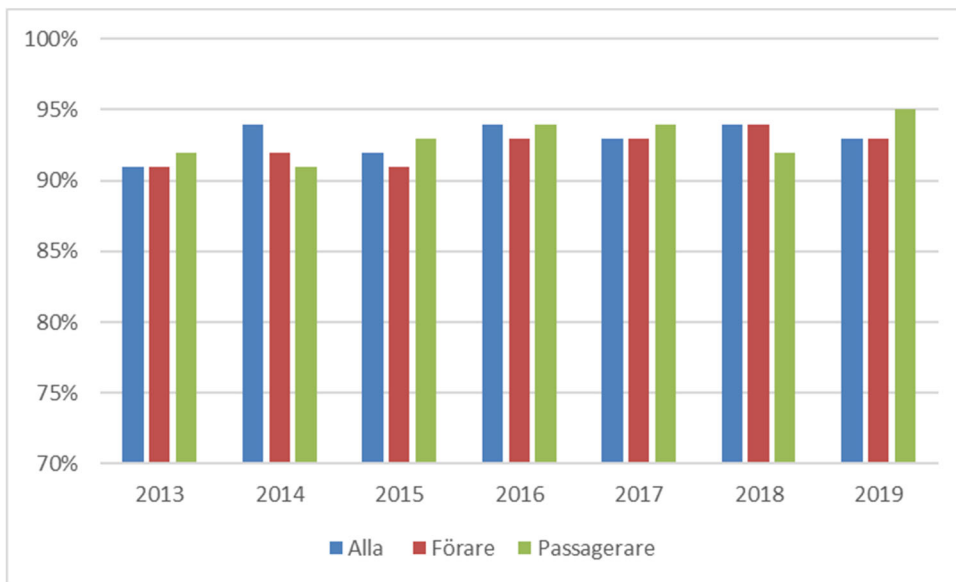
Figur 4. Bilbältesanvändning i **Dalarnas län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

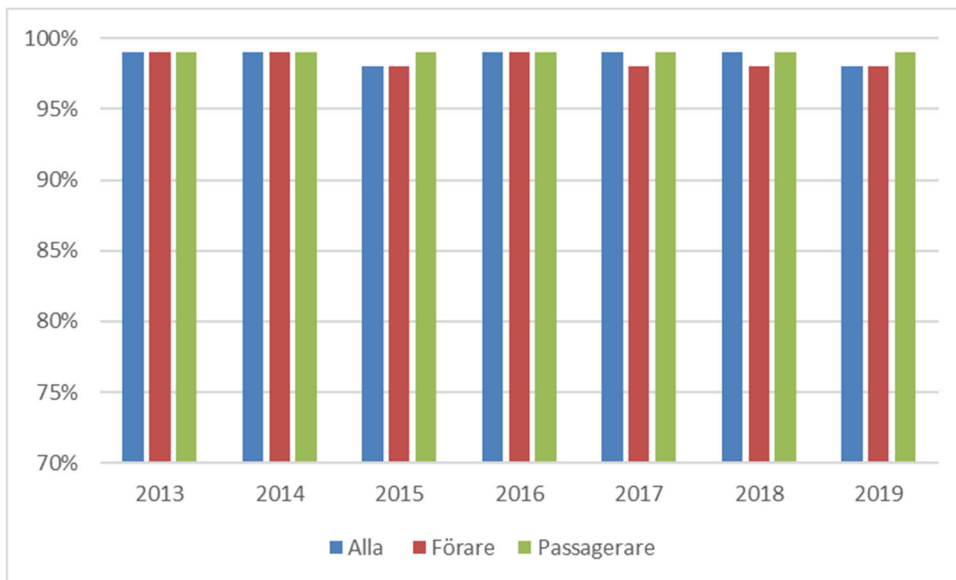
Figur 5. Bilbältesanvändning i Fyrbodalen (del av Västra Götalands län) 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

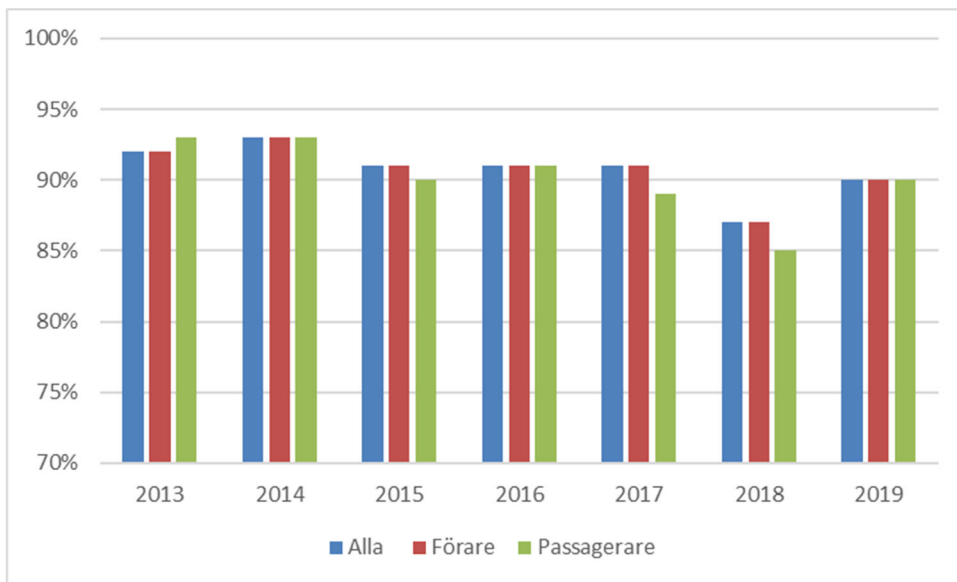
Figur 6. Bilbältesanvändning i Gotlands län 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

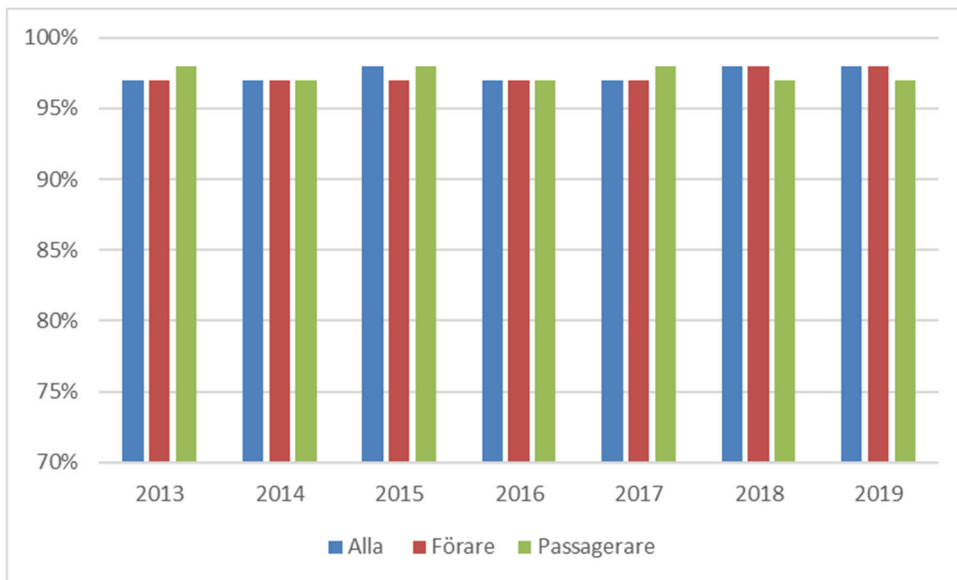
Figur 7. Bilbältesanvändning i **Gävleborgs län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

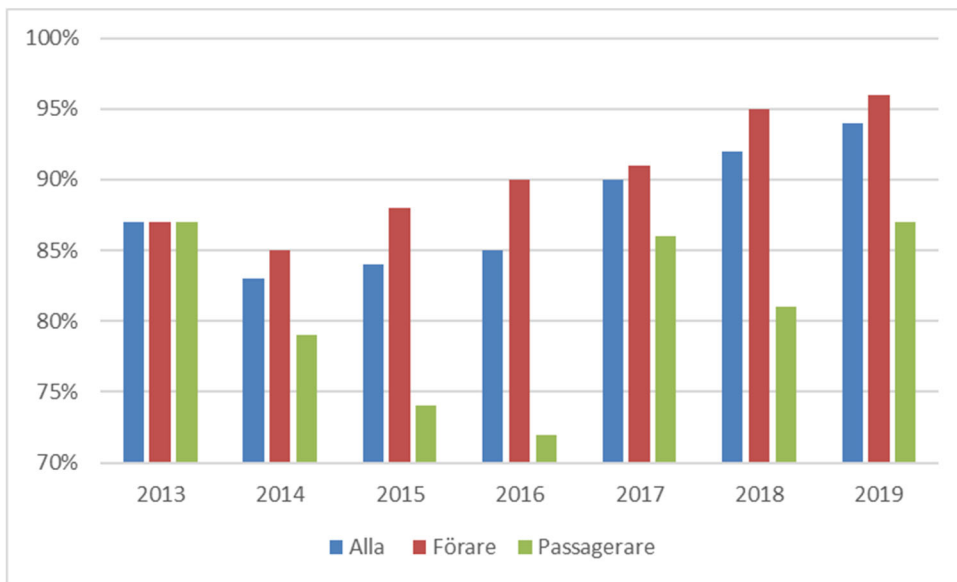
Figur 8. Bilbältesanvändning i **Hallands län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

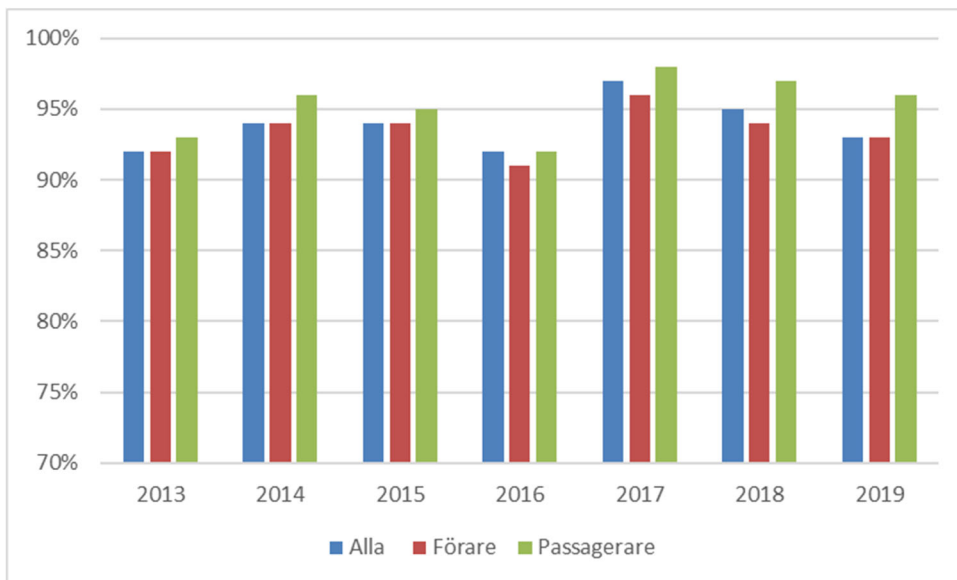
Figur 9. Bilbältesanvändning i **Jämtlands län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

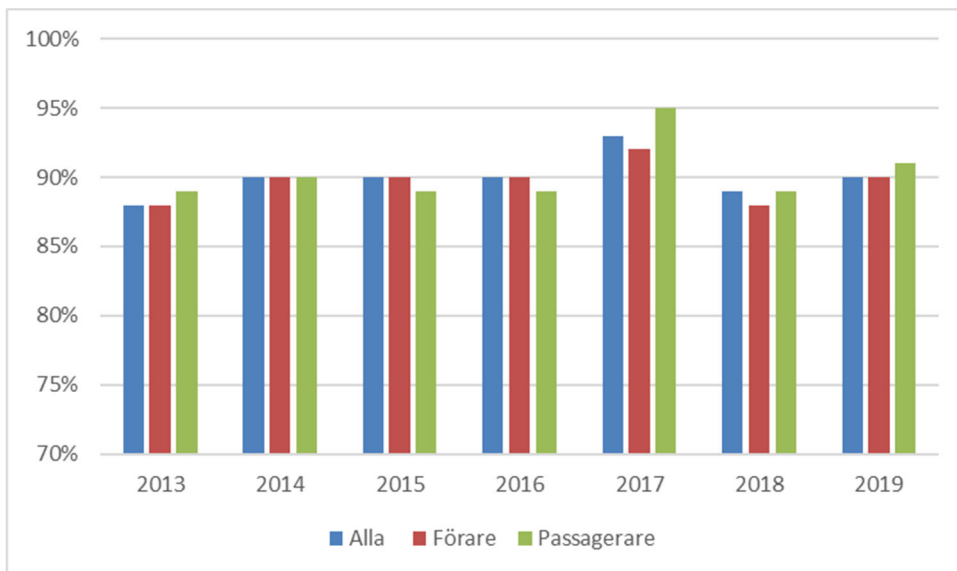
Figur 10. Bilbältesanvändning i **Jönköpings län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

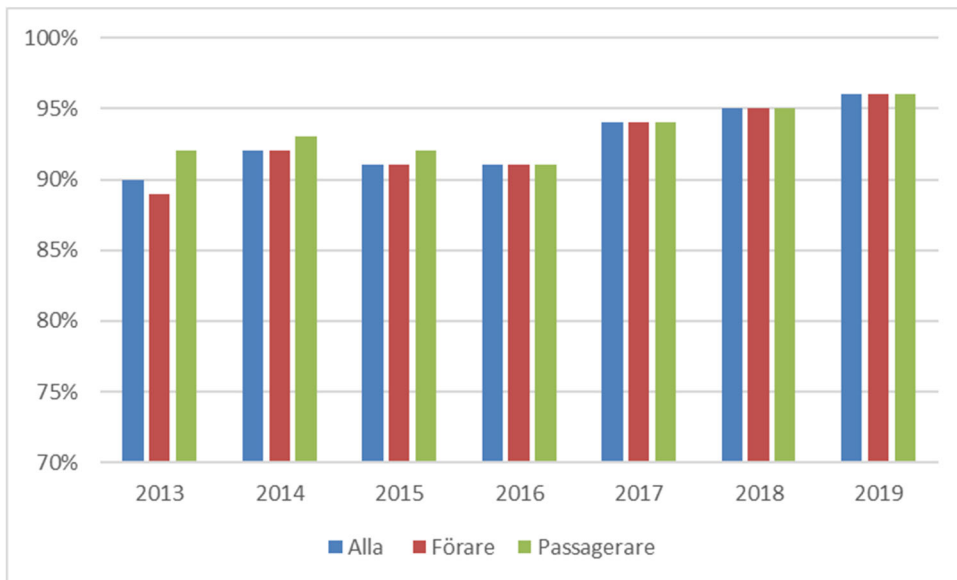
Figur 11. Bilbältesanvändning i **Kalmar län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

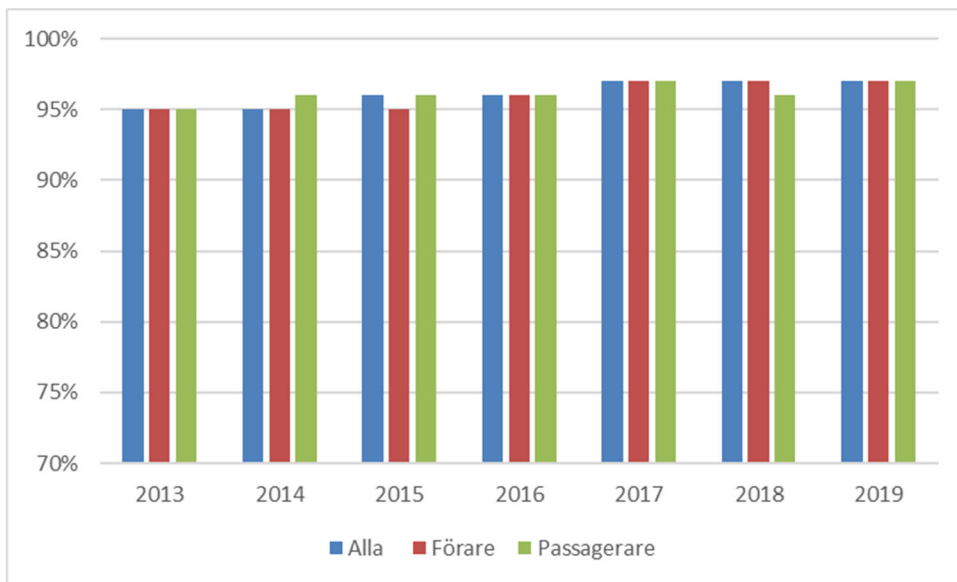
Figur 12. Bilbältesanvändning i **Kronobergs län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

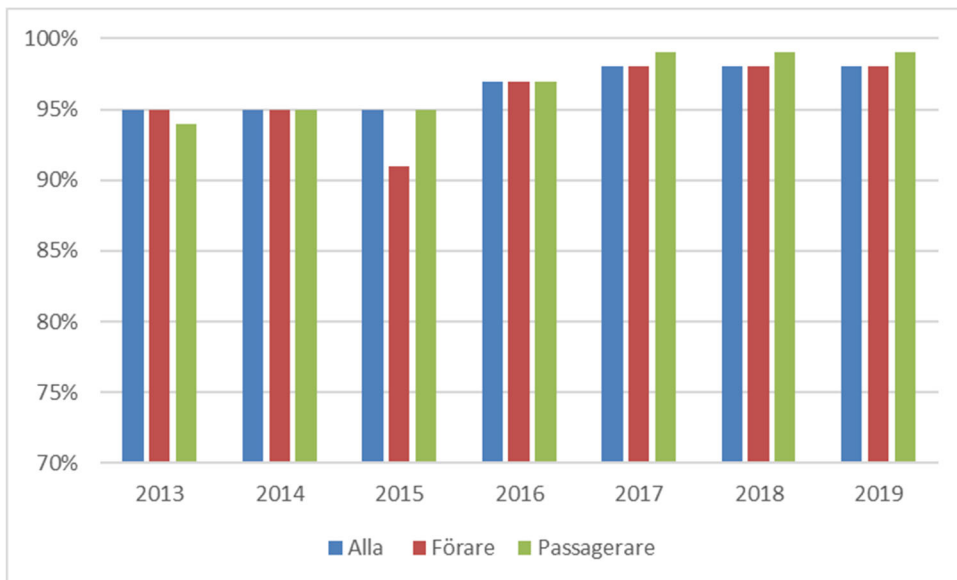
Figur 13. Bilbältesanvändning i **Norrbottens län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

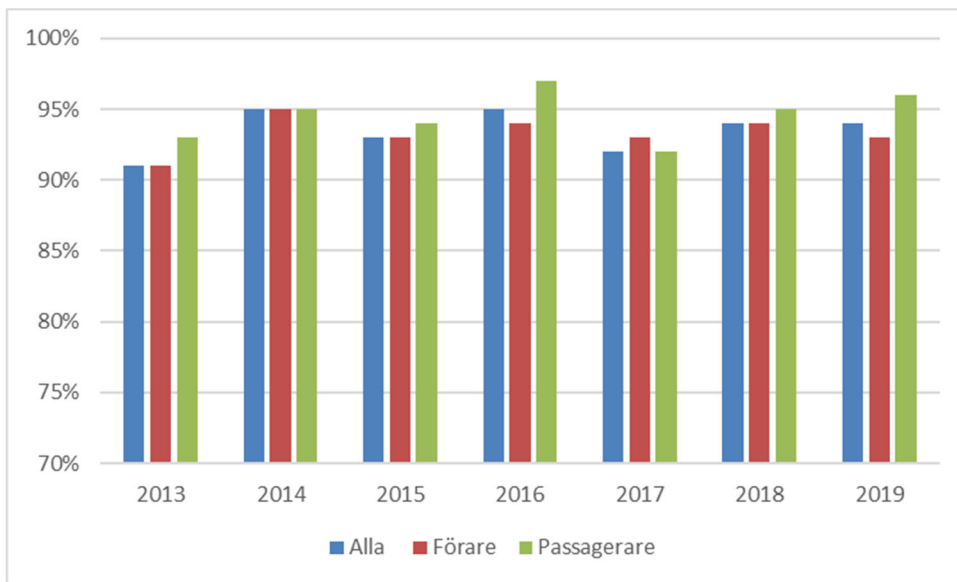
Figur 14. Bilbältesanvändning i **Skaraborg (del av Västra Götalands län)** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

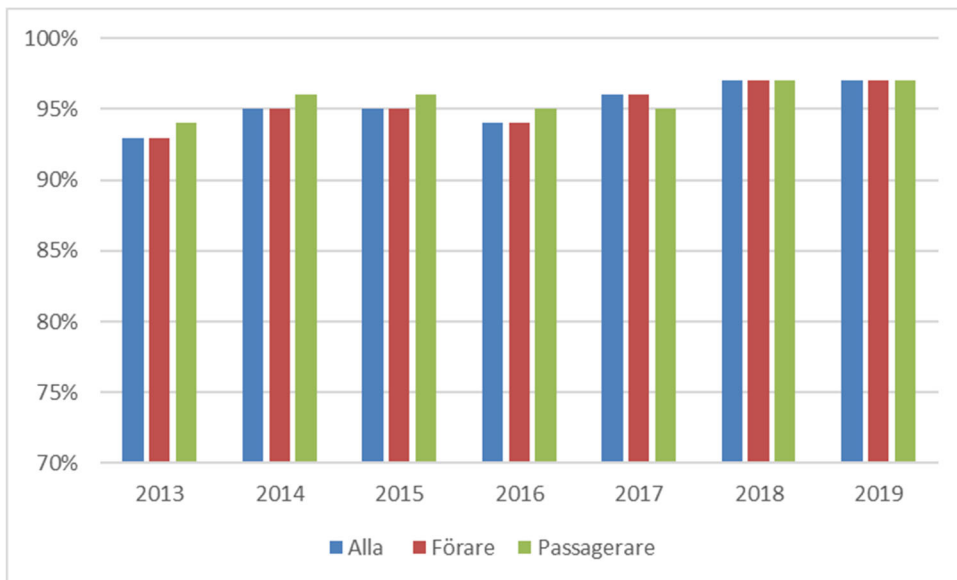
Figur 15. Bilbältesanvändning i **Skåne län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

Figur 16. Bilbältesanvändning i **Stockholms län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

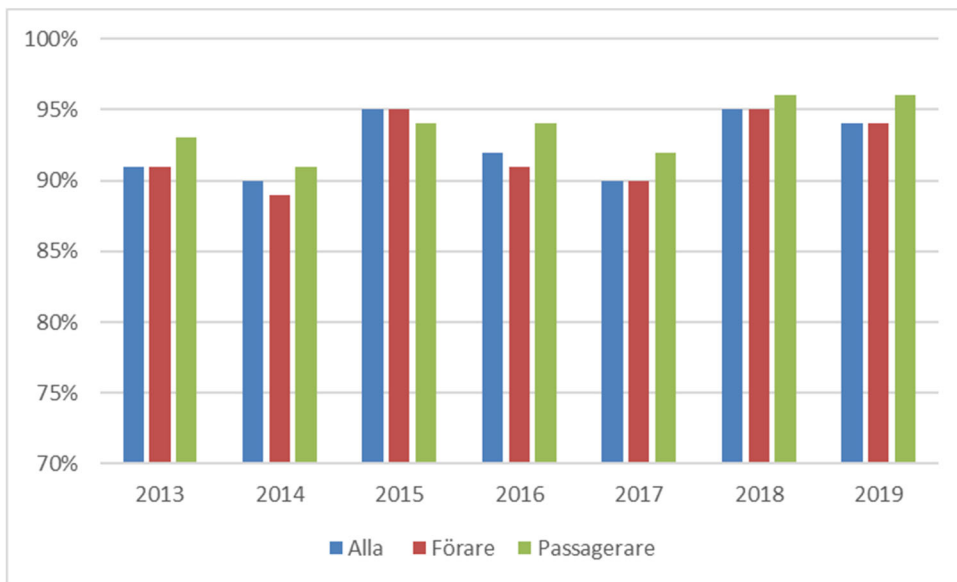

Figur 17. Bilbältesanvändning i **Södermanlands län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

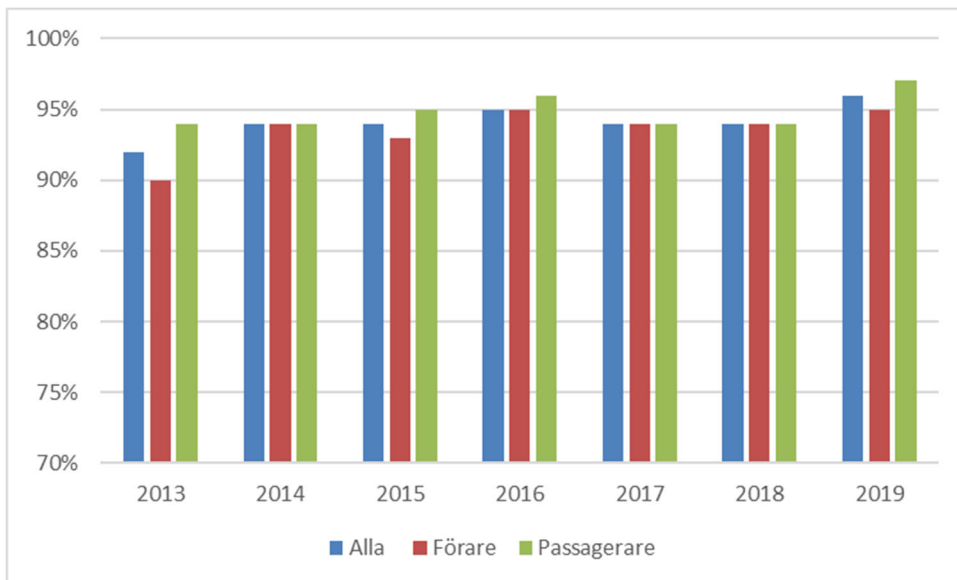

Figur 18. Bilbältesanvändning i **Uppsala län** 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

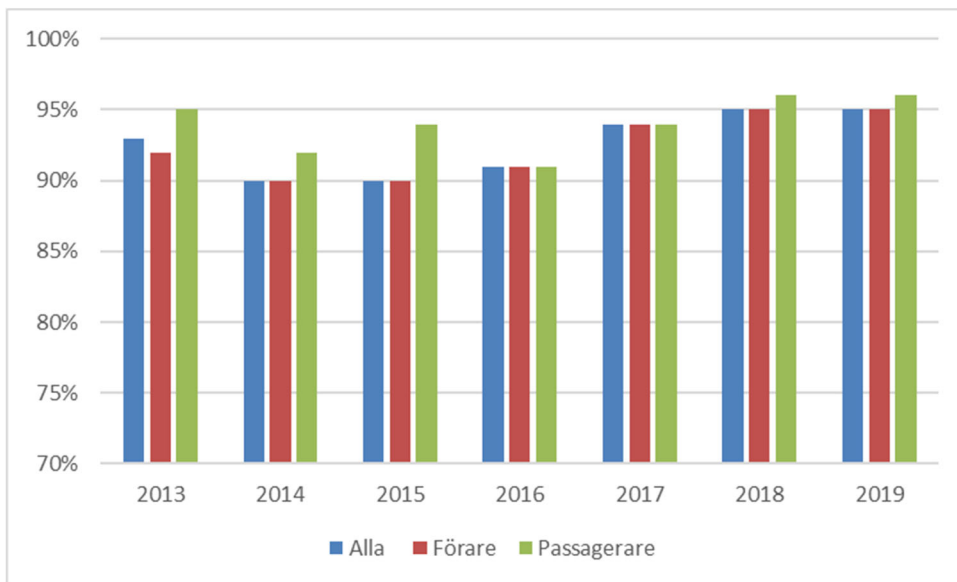

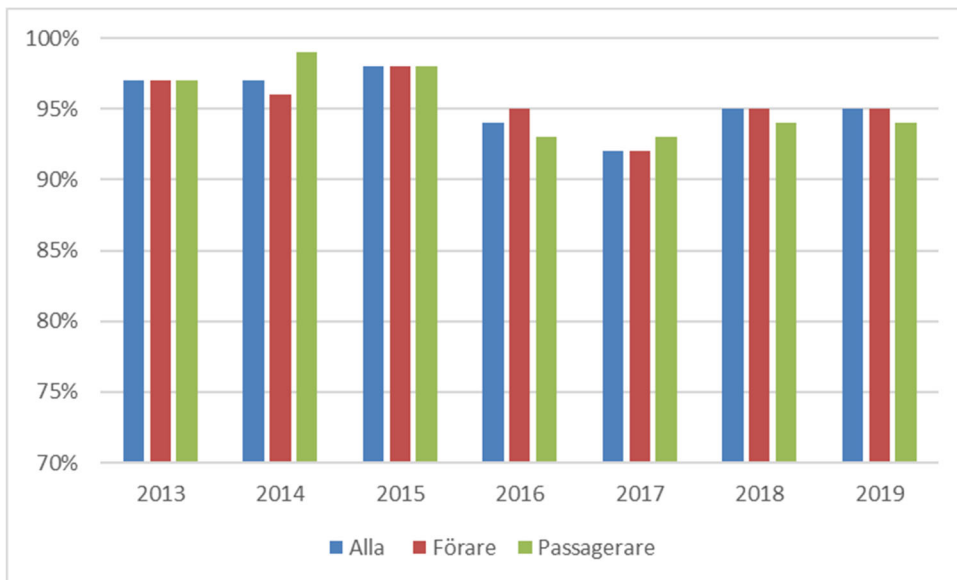
Figur 19. Bilbältesanvändning i Värmlands län 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

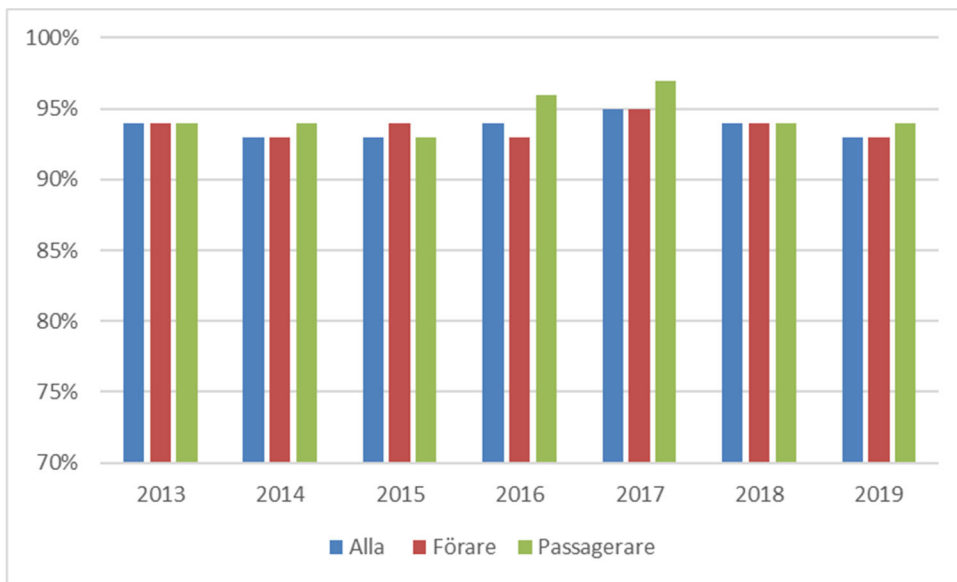
Figur 20. Bilbältesanvändning i Väst (del av Västra Götalands län) 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

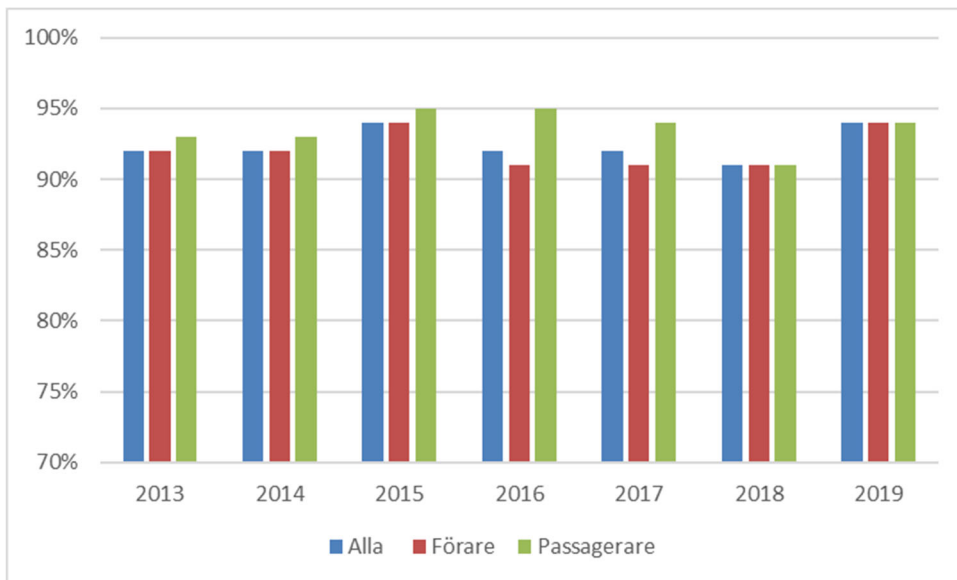
Figur 21. Bilbältesanvändning i Västerbottens län 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

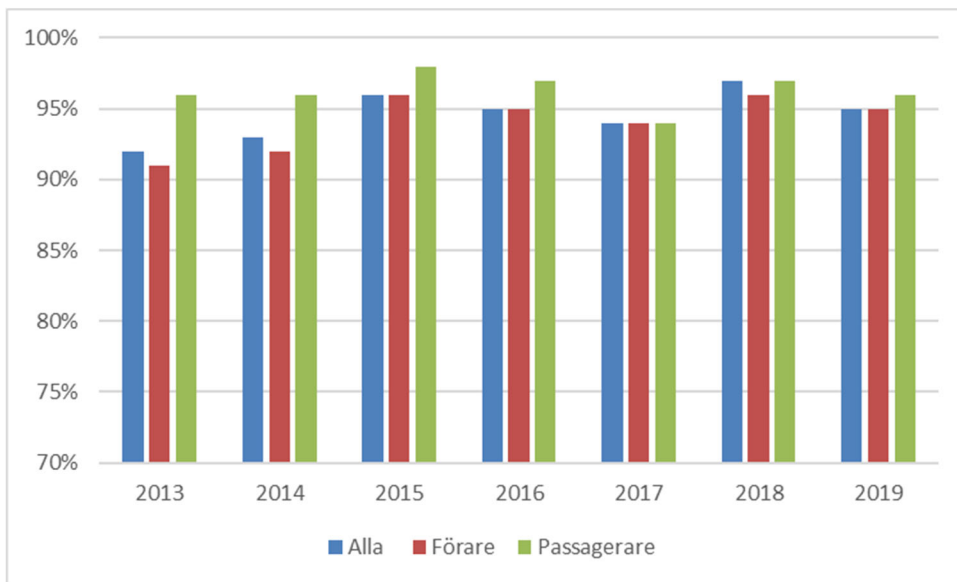
Figur 22. Bilbältesanvändning i Västernorrlands län 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

Figur 23. Bilbältesanvändning i Västmanlands län 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

Figur 24. Bilbältesanvändning i Örebro län 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

Figur 25. Bilbältesanvändning i Östergötlands län 2013–2019, totalt och fördelat på förare och passagerare.

Kontakta oss lokalt

Blekinge: blekinge.ntf.se
Dalarna: dalarna.ntf.se
FyrBoDal: fyrbodol.ntf.se
Gotland: gotland.ntf.se
Gävleborg: gavleborg.ntf.se
Halland: halland.ntf.se
Jämtland: jamtland.ntf.se
Jönköping: jonkoping.ntf.se
Kalmar: kalmar.ntf.se
Kronoberg: kronoberg.ntf.se
Norrbotten: norrbotten.ntf.se
Skaraborg: skaraborg.ntf.se
Skåne: skane.ntf.se
Stockholm: stockholm.ntf.se
Sörmland: sormland.ntf.se
Uppsala: [uppsala.ntf.se](http:// uppsala.ntf.se)
Värmland: varmland.ntf.se
Väst: vast.ntf.se
Västerbotten: vasterbotten.ntf.se
Västernorrland: vasternorrland.ntf.se
Västmanland: vastmanland.ntf.se
Örebro: orebro.ntf.se
Östergötland: ostergotland.ntf.se

SÄKER TRAFIK

